

Warszawa, 3.12.2014 r.

V.511.158.2014.EG

Pan
Mateusz Szczurek
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

szanowny Panie Ministrze

W związku z napływającymi do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich skargami pojawił się problem związany z wątpliwościami co do formy dokumentu wymaganego do odbioru zwrotu nadpłaty podatku przez członka rodziny podatnika.

Sygnalizowana kwestia dotyczy, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych, które są uprawnione do otrzymania nadpłaty podatku, niemniej jednak z uwagi na stan zdrowia czy ograniczenia ruchowe, nie są w stanie stawić się osobiście w urzędzie, celem odbioru należnego im zwrotu. Niejednokrotnie osoby te nie są posiadaczami rachunku bankowego, na który ewentualnie mógłby zostać dokonany zwrot. Nie decydują się również na zwrot w formie przekazu pocztowego, ze względu na konieczność poniesienia dodatkowych kosztów. Wówczas, rozwiązaniem stosowanym przez podatników jest udzielenie – zazwyczaj członkowi rodziny – pełnomocnictwa do odbioru w kasie zwrotu gotówkowego.

Niemniej jednak mając na uwadze, iż przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 ze zm. – dalej: „Op”) nie regulują procedury udzielania pełnomocnictwa do odbioru zwrotu nadpłaty stanowiącej w istocie czynność materialno-techniczną, w praktyce pojawiają się rozbieżne stanowiska co do formy, w jakiej podatnik powinien udzielić pełnomocnictwa do odbioru zwrotu nadpłaty.

Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez Rzecznik Praw Obywatelskich ujawniło, iż w ocenie niektórych organów, pisma upoważniające do odbioru zwrotu nadpłaty wymagają poświadczenia własnoręczności podpisu. Na poparcie ww. tezy, organy przywołują art. 96 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 164 ze zm. – dalej: „PrN”), zgodnie z którym notariusz poświadcza: własnoręczność podpisu;

zgodność odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem; datę okazania dokumentu; pozostawanie osoby przy życiu lub w określonym miejscu.

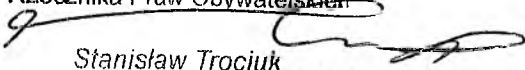
Ponadto, odwołują się do art. 101 *PrN*, który stanowi, iż Minister Sprawiedliwości może, w drodze rozporządzenia, upoważnić organy samorządu terytorialnego i banki mające swoją siedzibę w miejscowościach, w których nie ma kancelarii notarialnej, do sporządzania niektórych poświadczeń dokonywanych przez notariusza. W świetle zaś § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie sporządzania niektórych poświadczeń przez organy samorządu terytorialnego i banki (Dz. U. Nr 27, poz. 185) organami upoważnionymi do poświadczenia własnoręczności podpisu są wójt (burmistrz, prezydent miasta) – na pismach upoważniających do odbioru przesyłek i sum pieniężnych oraz odbioru dokumentów z urzędów i instytucji, na oświadczeniach stwierdzających stan rodzinny i majątkowy składającego oświadczenie; oraz banki – na pismach upoważniających do odbioru pieniędzy lub innych przedmiotów z tych banków.

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymała również odmienne stanowisko, zgodnie z którym niezasadne jest dodatkowe żądanie poświadczenia podpisu na pełnomocnictwie w sprawach nieprocesowych dotyczących odbioru nadpłaty, zważywszy na przepisy *Op*, które nie wymagają poświadczenia własnoręczności podpisu mocodawcy na pełnomocnictwie procesowym – tak też pismo Departamentu Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów z dnia 7 lutego 2014 r. (nr AP8-063-8/ECJ/2013/4).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648) zwracam się z uprzejmą prośbą o ocenę problemu i zajęcie stanowiska w sprawie, także pod kątem ewentualnych zmian legislacyjnych, uwzględniających szczególną sytuację podatników będących osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

z poszanowaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich